

Pa pošti prejeman:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 30 „
V upravnštvu prejeman:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „
Za pošiljanje na doma
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Muročnine in inserate
sprejema upravnštvu v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 6.

V Ljubljani, v četrtek 9. januarija 1902.

Letnik XXX.

Apostolsko pismo

češkimi in moravskimi škofom.

Kadarkoli izda papež Leon XIII. kako izjavo, ki je količkaj v zvezi s politiko, polasti se je nebrojno časopisje in jo razlaga na vse mogoče načine. Posebno liberalni listi se trudijo, da iz nje izvijejo kako misel, ki je ni v pismu in katero potem izrabljajo v svoje namene. Tako je tudi z zadnjim pismom, katero je papež Leon XIII. poslal olomuškemu nadškofu dr. Teodoru Kohnu kot odgovor na njegovo poročilo o težavnem stanju katoliških politikov zaradi češko-nemških jezikovnih razprtij.

Nemci so seveda takoj iskali v pismu kako besedo, katera bi se dala izrabiti proti Čehom. Judovsko časopisje vedno najde to, kar hoče najti; če drugače ne gre, si pa izmislili. Liberalci so takoj zagnali hrup, da papež govori za nemški državni jezik in da obsoja češko politiko. Ti ljudje sploh vsak pojav v katoliški cerkvi opazujejo samo s tem namenom, da bi ga kako zavili in izkoristili za svoje protirimske težnje.

Da je »Slov. Narod« tudi takoj udaril na to struno, se ni čuditi. Ž njim o tem sploh ne polemiziramo. Kar reče kak Malovrh ali Zavadil o papežu, pač ne zasluži, da kdo na to reagira. A tudi ljubljanski vladni list je prinesel v članku izvajanja iz dunajskih judovskih listov, katera so popolnoma neopravičena in tendenciozno naperjena ravno tako proti cerkvi, kakor proti Slovanom.

Uradni list citira na primer »Extrablatt« (!), kateri piše, da je papeževo pismo »uničujejoč udarec proti oni prikazni, ki je tako poostrihala narodni prepir na Češkem in Moravskem: proti udeležitvi katoliške, pretežno češke duhovščine pri boju med Nemci in in Čehi.« Protirimsko gibanje je baje proizročila duhovščina, katera je preveč češka. Takoj pa zadiši tudi česen iz tega članka, ko trdi isti list, da je papež udaril ne le po Čehih, ampak tudi po — antisemitih! »Extrablatt« bi vsekako še rajši videl, da bi šel papež v boj proti antisemitom, kakor proti Čehom.

»Neue Freie Presse« (!) kar izvaja iz

pisanja, da zahteva papež nemški državni jezik in da nikakor ne stoji na stališču, da so vsi jeziki enakopravni.

»Wiener Morgen Zeitung« (!) slavi papeževo modrost in piše, da sveti oče ostro obsoja narodnostno in antisemitsko (!) delovanje katoliške duhovščine.

Cemu uradni list citira take izjave, ki so naravnost smešne, ne vemo. Sicer smo o pismu že poročali, a da se spozna resnica, podajamo tu dotične papeževe besede doslovno.

Najprej moramo konstatirati, da papež niti z besedico ne omenja niti češkega, niti nemškega jezika, ampak daje obema narodnostima enakovljive splošne nauke. O antisemitih sploh ni govora v pismu.

Ljubezen do maternega jezika opravičuje sv. oče, ko piše: »Od prirode vsajen je nagon, ljubiti in braniti jezik, podedovan od očetov... Bramba maternega jezika, dokler se giblje v gotovih mejah, ne zasluži graje.«

To je splošna človeška zasebna pravica. Papež nadaljuje: »Kar pa velja o vseh drugih zasebnih pravicah, se mora priznavati tudi tu: Da pri njeni izvršitvi nikjer ne trpi skupna korist države. Naloga državnih voditeljev je torej, da pravično delujejo za nezmanjšani obstanek pravic posameznikov, a da pri tem ohranijo skupni blagor države.«

Te besede so popolnoma pravične in tako modre, da bi ne bila Avstrija nikdar prišla v tako žalosten položaj, če bi se bili avstrijski državniki ravnali po teh načelih. Saj papež izrecno varuje pravice posameznih narodov. O nemškem državnem jeziku ni niti govora.

Papež priporoča duhovnikom, da naj bodo pred vsem katoliški duhovniki in se naj ljubijo med seboj. Glede semeniške vzgoje duhovskega naraščaja priporoča sv. oče škofom: »Izbruhe strastnega razburjenja krepko krotite in ne dajte, da se okrepe. Če zaradi razlike pokoljenja v duhovski stan poklicani mladeniči ne morejo biti enega jezika, naj bodo vsaj eno srce in ena duša. Iz te enotnosti v volji, katera se naj sveti na duhovskem stanju, bo

sledila ta koristna posledica, da bodo služabniki svetišča uspešneje opominjali vernike, da naj pri obrambi in pri boju za prava, ki jih ima njihov narod, ne prekoračijo meje in da naj ne prezirajo pravičnosti in skupnega blagra države. Ker zaradi posebnih razmer v vaših krajih smatramo to za glavno dolžnost duhovnikov, da pri vsaki priliki, bodi vseč ali nevšeč, opominjajo vernike, naj se med seboj ljubijo, in kako ni vreden krščanskega imena oni, ki ne izpolnjuje v srcu in v dejanju nove od Kristusa dane postave, da se ljubimo med seboj, kakor je on nas ljubil.«

Premislimo vendar objektivno te besede! Papež stoji na istem stališču, katero je krščansko modroslovje od nekdaj zagovarjalo, da so narodna prava naravna prava. Nikjer ne priporoča iznarodenja, ampak zahteva pravičnost za vse. A korelativne s pravi so dolžnosti. Zato ima vsak narod — nemški ravno tako, kakor vsak slovanski — dolžnost, da ne moti prava drugemu narodu. Razne narodnosti pa oklepa skupna državna vez. Zato mora nad vsem biti skrb za skupnost. A ta ne sme biti tolika, da bi žalila prirodno pravo posameznikov.

Jasno je iz tega, da so liberalna izvajanja samo zlobno zavita sumničenja, ki imajo odkriti namen, da bi postavila v napadno luč papeževe opomine in tako škodovala njegovi avtoriteti. V resnici so ti opomini tako modri in očetovski ljubeznivi, da bi rodili le blagor za državo in za posamezne narodnosti, ako bi jih izpolnjevali.

Češko-nemško premirje.

Desetletja že traja boj mej Čehi in Nemci. Čehi zahtevajo vedno odločneje popolno ravnopravnost v deželah češke krone, a Nemci se krčevito drže svojih privilegijev. Ta strastni prepir ima za skupno državo najslabše posledice, ki se najočividneje kažejo v državnem zboru. Razne vlade so že poskušale napraviti spravo mej Čehi in Nemci. Izjalovili so se doslej vsi poskusi ob

odločnem odporu nemških zastopnikov. Ker pa je samozavest v češkem narodu prošnila že vse sloje prebivalstva, utrdilo se je mej Nemci prepričanje, da tudi s silo ne zaduše češkega leva in da je sporazumljenje vsak dan nujnejša potreba. Toda od tega spoznanja do sporazumljenja ali vsaj začasnega premirja je še velik korak. Mej češkimi Nemci so tekom mnogoletnega boja vzrastli vsenemci, nositelji vsenemske ideje, ki kot plačani tlačani bijejo z loparjem po onih, ki bi z ozirom na državno koristi morda še roko ponudili v spravo. Zato treznejši nemški politiki nimajo poguma, da bi se otresli vsakdanjih fraz, ki mrgolé v vsenemških glasilih.

Vlada je zadnji čas prepustila srečnemu slučaju, da se češki in nemški zastopniki brez njenega posredovanja in pritiska usedejo za zeleno mizo in podpišejo premirje. Ta srečni slučaj ni prišel in vlada je iznova prisiljena, da gradi zlate mostove. Poskusiti hoče z novimi pogajanjmi, od katerih je odvisna tudi osoda parlamenta in ustave same. Bližajo se nam v Avstriji velepomenljivi dogodki, ki bodo globoko zarisani v avstrijsko zgodovino. Upajmo, da zgodovinarjem ne bo treba pisati drame.

Predigra se je minoli teden izvršila v češkem deželnem zboru povodom razprave o proračunskem provizoriju. Vsa razprava je dokazala, da so vse zmernejše češke in nemške stranke prepričane o potrebi premirja, ki naj bi bilo začetek sprave. Najpomembnejši je bil govor bivšega ministerskega predsednika grofa Thuna. Primerjal je češko-nemški razpor dvema sovražnikoma, ki sta se utaborila v dveh trdnjavah in se srdito napadala. Boj pa ne more in ne sme biti večer, mir je potreben in premirje ni tako strašno težko. Sprava je mogoča, ako se vprašanje rešuje točko za točko, kakor je to želja čeških zastopnikov.

V istem smislu je govoril princ Karol Schwarzenberg.

V imenu mladočeškega kluba je dr. Herold nenavadno zmerno označil češko stališče. Naglašal je opetovano, da Čehi ne odklanjajo sprave, toda le na trdni podlagi narodne ravnopravnosti. Odločno pa je zavrnil dr. Eppingerja, ki je v imenu nemških

LISTEK.

Prvikrat z očetom k zornici.

Srbski spisal Lazar K. Lazarević. — Poslovenil Darinko.

(Dalje.)

Mi z materjo smo se zaprli v drugo sobo. Ona ni jokala več. Tudi sestra ne. Izpiti v licu gledali sta z upadlimi očmi strahovito plašno. Proti temu ni bilo nič takrat, ko mi je umrl stric.

Nekolikokrat je prišel oče v našo sobo. Bil je ves znojen. Razgalil je telovnik, razpel srace tako, da so se mu videle goste črne dlake na prsih. Namršil se je kakor Turčin.

»Daj še!« veli moji materi.

Njej se stiska srce. Molči kakor kamen, odklene kovčeg, pa sipa denar s pestjo v njegovo roko, a on ga veže v robec.

Nestrpljivo gleda na stran, premika noge, kakor jaz, ko me pričakuje zunaj družba, a jaz stojim, dokler mi sestra ne odreže kruha. Vzame denar, okrene glavo na drugo stran, a ko odide, zamrmlja, ka-

kor sam za se: »Samo to še!« A na to kar pobegne iz sobe.

Ali z besedo »še to«, »še to« pride on, zdi se mi, že petič v našo sobo, in sicer okoli tretje ure po polnoči.

»Daj!« reče materi, a lice mu zbledi kakor krpa.

Mati pristopi h kovčegu, noge se ji tresejo in ona se kar zvija.

Tedaj sem opazil izpod odeje, kako se je moj veliki oče stresel in se prijel za peč.

»Brže!« reče materi, a stopica z nogami in z rokavom si briše znoj.

Mati mu poda.

»Daj vse!« reče on.

»Poslednjih deset dukatov!« reče ona. Ali to ni bil več glas, ne šepet, ampak nekaj mrmranju podobnega.

On spravi denar in steče iz sobe.

Moja mati se skloni kraj kovčega in se onesvesti. Sestra zavpije. Jaz skočim iz postelje. Tudi Gjokica skoči. Sedemo na tla kraj nje; poljubujemo ji roke in jo kličemo: »Mama, mama!«

Ona položi roko na mojo glavo in šepetaje nekaj. Nato se vzdigne zapali žveplenko ter prižge lestenec pred sv. Jurjem.

»Pridite sem, otroci, in molite k Bogu, da nas reši nesreče!« reče ona. Glas ji je zvenel kakor zvonec, a oči so se ji blestele kakor večernica na nebeškem svodu.

Mi pritečemo k njej pod podobo in vsi poklekemo, a Gjokica klekne pred mater, obrne se z licem k njej, prekriža se in si- rota izmoli na glas tisto polovico očenaša, katero se je bil že naučil. Nato se prekriža spet in poljubi materi roko, pa zopet zre vanjo. Iz njenih oči tečeta dva curka solz. Namenjene so bile svetniku in nebu. Tam gori je bilo nekaj, kar je ona videla; tam je bil njen Bog, na katerega je ona zrla, in ki je zrl na njo. In tu se ji razlije po licu nekako blaženstvo in nekaj žar, a meni se je zdelo, da jo Bog gladi z roko, da se svetnik nasmehuje, ter da se zvija zmaj pod njegovim kopjem. Potem se mi zabliska pred očmi, pa omahnem na lice, kraj njenega krila, naslonivši se na njeno roko, s katero me ona pridrži; a nešteto- krat molim: »Bog, ti vidiš mojo mater! Bog, prosim te za očeta!« A nato ne znam zakaj: »Bog, ubij tistega Zelenbača!«

Dolgo smo molili tako.

Slednjič vstane moja mati, vspne se na

stolico ter poljubuje sv. Jurja. Tudi moja sestra stori tako, a potem vzdigne tudi mene in Gjokica, in mi smo ga tudi poljubili. Nato vzame mati suho kito bazilika, ki je bila pritrjena zadaj za podobo, in posodico z blagoslovljeno vodo, ki je visela pod podobo, pomoči v to vodo bazilik ter poškropi in prekriža pri tem nekaj šepetaje z njim sobo. Nato odpre polagoma vrata ter stopa po prstih do velike sobe in prekriža s kito njena vrata.

Ej, kako lahko mi je bilo takrat, kako blaženega sem se čutil, kako zbranega! Ah, zakaj ne morem biti tudi sedaj še tak?

Ravno v istem trenutku, ko mati prekriža vrata velike sobe, se vzdigne notri ropot. Nič se ne more razumeti, razven Zelenbača, ki zaupije enkrat, kolikor more:

»A kdo me more siliti, da igram še? Po teh besedah nastane spet ropot in kreg. Nato smo slišali, kako so se odprla vrata, godrnjanje in korake.

Ali očeta ni bilo v sobo. Zastonj smo ga čakali. Dan zažari, jaz in Gjokica zaspiva, a njega še ni.

(Dalje prih.)

liberalcev zahteval, da se morajo pravna pogajanja dotikati vseh prepornih vprašanj. Danes je še toliko načelnih nasprotij mej Cehi in Nemci, da je popolna sprava nemogoča. Cehi zahtevajo, naj se v prvi vrsti reši vprašanje češkega notranjega uradnega jezika in češkega vseučilišča na Moravskem. Ako sta rešeni te dve vprašanji, je vsaj začasno premirje zagotovljeno. Sicer je tudi dr. Eppinger priporočal pogum za premirje, toda podrl je vse nade s svojo zahtevo, naj bi se v kratkem času rešile vse točke obsežnega vprašanja in poravnala vsa nasprotja, ki razdvajajo deželo in državo. Ta zahteva preseda celo treznejšim Nemcem, ki ne stojijo neposredno v češko-nemškem boju. Razna nemška glasila iz planinskih dežel izražajo željo, naj bi Nemci na Češkem upoštevali celokupne koristi. Opozarjajo jih na pretečo nevarnost, ako se razbijejo tudi sedanja pravna pogajanja.

Drugače seveda govore češki in nemški radikali. Češka govornika Kalina in dr. Baxa sta pobijala vsako spravo z Nemci; od nemške strani je dr. Reininger trdil, da so nepremostljiva nasprotja mej Cehi in Nemci. Vsenemec dr. Brehm je imenoval izdajavca vsakega Nemca, ki bi se usedel s Cehi za skupno mizo.

Vse kaže, da se duhovi še niso pomirili, pojmi ne še zjasnili in da je nemški šovinizem še v bujnem cvetju. Kdaj pač se streznijo možje? Ako bodo Nemci višje cenili svoje strankarske koristi, nego splošne državne potrebe, potem so vse njih besede o potrebi miru le gola hinavščina.

Hrvaška poljedelska banka.

Iz Zagreba, 31. dec.

Dne 30. dec. se je zbrala skupščina hrvaške poljedelske banke. Zbralo se je na tej važnejši skupščini lepo število najodličnejših hrvaških prvakov duhovskega in posvetnega stanu. Nadškofa zagreškega je zastopal kanonik Pliverić, ki je tudi skupščino otvoril, a škofa Strosamayerja monsignor Čepelić, župnik djakovački. Ko je novo izbrani predsednik dr. Amruš pozdravil prisotne podpisatelje temeljnih glavnih in konstatiral, da je dostatno število članov zbranih, podelil besedo dr. Derenčinu, ki je izdelal tudi osnovo za to banko. V svojem govoru je razjasnil dr. Derenčin, koliko sovražnikov ima ta nova banka, kako se ji protivi sama vlada in njeni privrženci, pa tudi stranka čistih ji meče polena pod noge, kjer le more.

Vkljub tej gonji proti domoljubnemu podjetju so vendar pravi domoljubi ostali čvrsti pri svoji nameri, da ne bodo prej mirovali, dokler se jim želja ne uresniči. In to se je zdaj zgodilo. Istina je, da uspeh subskripcije ni tako sijajen, kakor se je mislilo, podpisala se je le polovica iz početka določene svote, vsega do 800.000 kron, toda začetek zadostuje tudi ta sveta. A ko bodo sčasoma morda sami protivniki izprevideli, da so krivo ravnali, ko so se vzprotivili osnovanju te prepotrebne banke, in ko bode narod prepričan, koliko blagodat uživa od nje, se bode tudi temeljna glavica povečala.

Če protivniki ustanoviteljem te banke oponašajo, da se trudijo za to podjetje le iz političnih razlogov, se govornik temu oponusu niti najmanj ne ustavlja, marveč sam pravi, da je utemeljenje te banke tudi političen dogodek, kajti ta banka je osnovana, da se pomore hrvaškemu kmetu, ki je že na robu propasti. Tega kmeta želi rešiti pogina za to podjetje zavzeta hrvaška inteligencija, a na čelu jej hrvaški episkopat, ki ima največ zaslug, da se je položil temelj tej banki.

Kar počne vlada s svojimi veresijskimi zadrugami po Slavoniji in tudi po Hrvaškem, ni čist posel, kajti te zadruge so vse odvisne od mažarske centrale v Budimpešti, a narod, ki je v zvezi s temi zadrugami, mora biti tudi zvezan z Mažari, saj oni upravljajo s tem podjetjem. Kaj niso potem takem te zadruge razširiteljice mažarske državne ideje na zemljišču Hrvaške? Niso li te zadruge v pravem smislu in najpogrejši politične veresijske zadruge?

In ravno vladni privrženci so toliko predrzni, da se upajo javno oponašati osnova-

teljem poljedelske banke, da je njihovo podjetje osnovano le iz političnih razlogov. To se razumi, da je pri osnovanju te banke vsak domoljub, ki je kaj žrtvoval, mislil tudi, da se hrvaški narod ohrani kot hrvaški neodvisen narod, ne pa podložen Mažarom, kakor to žele mažaroni. Hrvaška poljedelska banka ima zares mnogo sovražnikov, premda je celo podjetje gotovo najplemeniteje, kar se jih je do zdaj jna Hrvaškem zasnovalo, saj je njegova naloga, da reši oni stan, iz katerega se hrvaški narod pomladuje, a če bo ta stan jak, bode ves hrvaški narod napredoval.

Razume se, da je skupščina burno odobraval besede dičnega govornika, na kar se je začela razprava o pravih, ki so bila nespremenjena sprejeta, kakor jih je odbor predložil.

Potem se je banka konstituirala ter izvolilo v ravnateljstvo 20, a v nadzorni odbor 5 članov izmed zagrebskih in zunanjih delničarjev.

Delitev čeških škofij.

Mej brzojavkami smo včeraj sporočili, da se je naučni minister vitez Hartel obrnil do sv. očeta s prošnjo, naj se ustanovita za Češko dve novi škofiji in sicer ena nemška in ena češka, ter pripomnil, da se bo le na ta način moglo uspešno zavezati nevarno prohodrimsko gibanje. Iz Vatikana je na to prošnjo prišel odgovor, da se bo pri reševanju tega vprašanja postopalo edino le v sporazumu s češkimi škofi.

Vso to zadevo sedaj prav dobro pojasnjujejo češki »Katol. Listy«. Pravijo namreč, da je naučni minister storil ta korak na pritisk vsenemcev in Opitz-eve stranke. Storil je to z vednostjo višjih krogov. Najprej se je govorilo samo o nemški škofiji, toda ker so gotovi krogi uvideli, da bi s samo nemško škofijo teško prodrl, so torej prišli na dan tudi s češko škofijo. V Rimu so bili takoj izpočetka naklonjeni tej ideji, toda ko se je z merodajne strani pojasnilo, zakaj se gre, so odposlali na Dunaj navedeni odgovor. Nemci bi bili dobili na ta način dve čisto nemški škofiji, iz katerih bi izginile nemške manjšine. Sedaj pa brzokone ne bo nič.

Nemec o vsenemcih.

Nemško-liberalna stranka na Češkem je v zadnjem času na zelo slabih nogah. Na eni strani uvideva ljudstvo plitvost njegovega programa in se odvrta od nje, na drugi pa ji izpodkopujeta tla nemška ljudska in vsenemška stranka. Vodje nemško-liberalne stranke čutijo torej sedaj potrebo, da preosnujejo temelje svoji stranki ter premene, v kolikor se jim zdi umestno, strankin program, ter se v to svrhu ozirajo po programih raznih drugih strank, iz katerih bodo pobrali, kar sedaj najbolj vleče.

Nekaj takega namerava v prvi vrsti posl. Eppinger, ki je minul ponedeljek govoril na shodu v Jabloncu na Češkem. V svojem govoru je omenjal pred vsem programa nemške ljudske ter vsenemške stranke. No, program prve stranke mu ne ugaja radi tega, ker se stranka peča tudi z antisemitizmom, pred katerim imajo pa nemški židovski liberalci grozen strah.

A tudi z vsenemskim programom možni zadovoljen radi točke o germanizaciji nenemških narodov. Ta točka vsenemškega programa, pravi govornik, je neizvedljiva. Vsenemci hočejo, da se nemške dežele odtrgajo od Avstrije, ostali del pa priklopi Nemčiji. Dosedaj pa še nihče ni povedal, kako naj se to izvrši. Vse v tej zahtevi je nejasno. Jasno je samo to, da je degradacija ostalega dela Avstrije neizogibna in da bi se morali mi združiti z rajhom, in ne rajh z nami.

To torej ne ugaja nemškemu liberalcu Eppingerju, a menda največ radi tega, ker bi potem nemško-liberalna stranka izgubila v Avstriji ves vpliv, ki ga ima sedaj na vseh važnejših mestih.

Prohodrimsko gibanje v minulemu letu.

»Evang. Kirch. Ztg.« objavlja nekak pregled vsepeha, ki so ga dosegli v l. 1901 prohodrimski kričači. Imenovani list namreč piše: Število onih, ki so v l. 1901 prestopili iz

rimsko-katoliške v evangeliško cerkev, cenimo (!) nad 6000; v l. 1900 jih je prestopilo 4516, kar je dokaz, da prohodrimsko gibanje vedno narašča. Skupno je prestopilo k evangeliški cerkvi blizu 19.000 katolikov. Starokatoliška cerkev je v tem gibanju pridobila kakih 8000 duš. Torej v poltretjem letu nad 27.000 prohodrimovcev. V letu 1901 je bilo ustanovljenih 86 novih pridrigarskih postaj in sicer 2 na Nižje-Avstrijskem, 7 na Štajerskem, 2 na Koroškem, 2 na Tirolskem, 22 na Češkem, 1 na Moravskem in 2 v Galiciji. Samostojne župnije so ustanovili v Ljubnem na Štajerskem, Celju, St. Hipolitu in Stanislavi. Iz rajha je došlo veliko število pastorej, od teh je bilo 7 potrjenih. Ustanovilo se je 10 evangeliških in 1 starokatoliško cerkv. stavb. društvo, kupilo se je prostora za 7 cerkva ter položilo temelje za 11 cerkva. — Tako poročilo imenovanega pruskega protestantskega glasila. Številke so pa precej nezanesljive, saj se govori večinoma le v približnih številkah. Iz teh števil se pa tudi ne razvidi, veljajo li samo za našo monarhijo, ali pa tudi za rajh.

Kandidatura K. H. Wolfa.

Dne 15. t. m. se vrši v mestnem okraju Trutnov dopolnilna volitev za državni zbor mesto »odstopivšega« moralista Wolfa. Ta mož je sicer tudi sedaj kandidat za to poslaniško mesto, toda niti njegovi najožji somišljeniki ne morejo reči s potrebno gotovostjo, da prodre nekdanj oboževani vsenemec. Pri zadnjih volitvah je sicer Wolf prodril s 1994 proti 1136 glasovom, katere je dobil liberalni kandidat Werunsky. Sedaj pa je Wolfova zvezda silno obledela in niti pri veliki večini svojih pristašev ne uživa več prvotnega zaupanja. Glasila njegove stranke sicer slepe javnost s trditvijo, da pri bližnji volitvi gotovo prodre njih mož, a ob enem pa priznavajo, da bo večina, s katero bo izvoljen, znašala le kakih 250 glasov. Kaj pa, če tudi teh ne dobi?

Angleži in Buri.

Zadnji božični prazniki, kakor navadno, za Angleže v Južni Afriki niso bili nič kaj veseli. Skoro vsak dan je moral lord Kitchener poročati o kakem boju med njegovimi in burskimi četami, ki je povzročil prvim znatne izgube. Položaj pa je še veliko neugodnejši, ker je dokazano, da je Kitchener marsikaj zamolčal, o čemer ve, da ne prija londonskim vojnim krogom. O porazih poroča namreč angleški rhovni poveljnik še le tedaj, ko mu odreče ves njegov znani zistem, in še tedaj na način, kakor bi bili zmagali Angleži.

Lord Kitchener mej drugim ni prav nič omenil, da mu je v novembru in začetkom decembra Dewet okoli Heidelberga povzročil mnogo neprijetnosti, da se je Delarey v bližini Krügersdorpa zmagonosno meril z junakom Methuenom ter blizu Rustenburga vzel Angležem lepo število vozov s živežem in streljivom. Angleži dalje ne vedo prav nič o tem, kako je Beyers za nekaj dni zasedel Rustenburg, da si je v mestu preskrbel potrebne zaloge in potem prostovoljno odšel, kakor mu je naročil general Dewet. Tudi o operacijah generala Bothe ni bilo ničesar čitati v Kitchenerjevih poročilih, čeprav je znano, da neovirano obvladuje pokrajino med Midelburgom, Springsem, Ermelom in Carolino. Še bolj trdovratno pa molči rhovni poveljnik o Bothovi zvižaji, s katero je zvodil v propast znaten angleški oddelek. S svojimi bojevniki si je namreč ob reki Boeld, v okraju Utrecht, izbral kraj, koder je z največjo lahkoto premagal številnejega nasprotnika, obenem pa nalašč odposlal Dewetu odprto pismo, v katerem ga prosi nujne pomoči, češ da ga sovražnik pesti na tem kraju. Angleži so naglo planili nanj in bili kajpada sijajno poraženi.

Dopisi.

Z Belokranjskega. (Državna cesta čez Gorjance in pošta.) Gospod dvorni svetnik Fr. Šuklje in g. V. Pfeifer zaslužila sta si kot državna poslancata veliko hvaležnosti, ker se je vsled njihovega prizadevanja začela državna karlovska cesta od Novega mesta do Metlike prelagati. To delo se je dosedaj od Novega mesta do Luže ali do vrh Gorjancev popolnoma izvršilo.

Kdor se je poprej na tej cesti vozil, ni se mogel načuditi, s kako čudovito natančnostjo si je znael prvi graditelj te državne ceste, ki se je zidala pod vlado slavne cesarice Marije Terezije, poiskati vsak klanec in klanček, samo da je bila voznja po njej težavnejša. Se vedno hranijo v Novem mestu v mestnem arhivu akt, s katrim se je dotični inženier sam pohvalil, da se je ravnal natančno po tedaj veljavnih predpisih za zgradbo cest ter da je po mogočnosti cesta tako izpeljana, da se mora rabiti po celem progri pripravega.

Časi se spreminjajo in z njimi razmere.

Poglejmo danes to državno cesto do vrh Gorjancev! Po vsej tej progji se moreš nepretrgoma hitro in prijetno voziti. Nikjer ne znaša strmina nad 5 odstotkov.

S prav nenavadno spretnostjo je sedaj inženier znal prilagoditi se vsem razmeram ter je vso progjo tako trasiral, da je porabil po možnosti velik del stare ceste in dosegl zaželjeni smoter.

Hvaležni moramo biti cesarski vladi, da je našo lepo pokrajino bolj ugodno zvezala z ostalim svetom, zlasti z dolensko železnico. Žal, da se dandanes ne izvažajo od nas tisti dobri vinski pridelek, ki je slul kot metličan, semičan itd., nasprotno, da se k nam privažajo tuj vinski pridelek. Upamo pa, da ni več daleč tisti čas, ko bomo zopet s požlahtnenimi trtami dosegli vsaj toliko vina, da ne bode treba več uvoza. Da pa ta državna cesta dobro služi svojemu namenu, kaže obilen promet, ki se vrši dan na dan po njej.

Vsled dolenske železnice, ki nam je na progji Novo mesto-Grosuplje priročnejša od one Kočevje-Grosuplje, se je povzdignil tudi osebni promet zelo, zlasti ker imajo mnogi v Novem mestu in v Ljubljani posla; iz Amerike se vračajo domačini in si hočejo zopet tu svoj kruh služiti. V občnem interesu bi bilo železi, da bi se Belokranjska, osobito Črnomelj in Metlika z Novim mestom, zvezala z dvakratno pošno zvezo na dan, tako da bi jedna pošta dohajala dopoludne v Novo mesto okoli 10. in 11. ure in odhajala zjutraj iz Novega mesta okoli šeste ure in se vračala popoldne ob 5. uri.

S tako pošno zvezo olajšal in pomnožil bi se osebni promet med Belokranjsko ter dolensko železnico, kajti le premnogi se ustraši sedaj dolge vožnje z Belokranjskega v Ljubljano, pa tudi zelo zamudna je ta vožnja. Z vpeljavo take poštne zveze bi se našim ljudem zelo pomagalo in tudi poštni erar bi pridobil na dohodkih toliko, da bi se ta dvojna zveza izplačala.

Izpred sodišča.

Oproščeni kapucini. Po liberalnih listih je bilo nedavno mnogo vrišča, ker je 71letni kapucinski brat Valentin Beč iz kapucinskega samostana v Sv. Križu bil obsojen na 24urni zapor radi beračenja, ker je pobiral okoli Crnega Vrha pri nekaterih gospodarjih zeljnatne glave, namenjene za samostan. Pri današnji vzkladni obravnavi pri deželnem sodišču, o kateri bomo podrobneje jutri poročali, je po ugovoru g. dr. Brejca gospod državni pravdnik Trenz sam predlagal, naj se kapucinskega brata oprosti. Sodišče (predsednik deželni sodni svetnik Schneditz, votantje svetniki Wenger, Vederjak in Travnar) je 71letnega kapuc. brata Val. Beča oprostilo.

Ulom v restavracijo postojnskega kolodvora. V noči 30. novembra l. l. so tatovi ulomili v restavracijo g. Zakotnika v Postojini. Tatovi so ulomili skozi okno in z vitrihi odprli razne predale, iz katerih so pobrali mnogo smodk in cigaret, servijet in klobas. Ukradli so tudi en have-lok. Ko so to težavno delo dovršili, natočili so si vina in piva in potolažili vest s pi-jačo. Prazne kozarce so gostilničarju v spomin pustili na mizi. Gostilničarju je bilo že enajstkrat na slič-čen način ulomljeno. Parkrat je tatvine naznanil, potem je pa naznanila opustil, češ: »Ljudje se smejejo in norca delajo, tatu pa le ne dobim.« Včeraj je pa pravi storilec menda le stal pred deželnim sodiščem ljubljanskim. Zahvaliti za to se ima gospod Zakotnik finančnemu komisarju g. Skubiču, kateremu je zaupal, s kako predrznostjo so se tatovi zopet spravili na njegove klobase in cigarete. Gospod Skubic se je s svojim tovarišem drugo jutro po ulomu peljal po opravku v St. Peter, ondi je pa na postaji izvedel, da sta dva sumljiva človeka nekaj hipov prej prodajalki tobaka na kolodvoru Mariji Novak ponujala veliko število smodk na prodaj. Gosp. Skubic se je takoj podal na lov za tatovoma in res je našel, sedečega na neki klopi človeka, ki je ljubeznivo gledal smodke pred seboj. Posrečilo se mu je, enega tatu prijeti, drugega pa ni bilo več v bližini. Tat. opetovano kaznovani postopač Ivan Vatrovac iz Trsta, mu je zagotavljal, da je smodke dobil pri svoji sestri v Ljubljani. Včeraj pred sodiščem je Vatrovac odgovarjal samo na ona

slovenska vprašanja, na katera se je mogel hitro zlagati, ostala pa mu je moral tolmačiti laški tolmač. Vatovac, ki je v Trstu pod policijskim nadzorstvom, pripoznava, da se je samovoljno oddaljil iz Trsta, a taji, da bi na svojem »izletu« ulomil ali krašel. Na poti ga je spremljal neki »kamerad«, katerega pa ni poznal po imenu. Včeraj je Vatovac pred sodiščem trdil, da je smodke in servijete, katere so pri njem še dobili, našel v nekem jarku. Predsednik: »Pri vas so pa našli tudi vitrihe.« Obtoženec pravi, da so morali pad tudi vitrihi ležati med stvarmi, katere je našel v jarku. Klobas seve pri Vatovcu niso več dobili. Državno pravdnštvo dolži Vatovca, da je kriv tudi zadnjega uloma pri Zakotniku leta 1898 in da je tudi tedaj bil Vatovac tisti, ki je odnesel smodke in eno kračo. Sodišče je Vatovca uloma leta 1898 oprostilo, obsojilo pa ga je radi uloma 30. novembra l. l. in radi vladugarstva na dve leti težke ječe, poostrene s posti, po kazni pa Vatovca oddalo v prisilno delavnico. Vatovac, prava cvetka s tržaških tal, sodbe, izrečene v slovenščini, ni hotel razumeti, in moral mu jo je tolmačiti laško. Stražnik je tega vsakoletnega Zakotnikovega gosta odpeljal v zapor, ne da bi ga bil vprašal, ako mu je obsodba konečno vendar le šla v glavo.

Oh, ta Amerika! Ljubezen do Amerike je spravila včeraj Frana Maleviča iz Metlike pred deželno sodišče, kjer je dobil deset dni zopora in 10 kron kazni, ker jo je hotel popihati v Ameriko, ne da bi zadostil avstrijskim zakonom. Drugi »amerikanski slučaj« je zadeval priletnega kočarja Gregorja Arkota iz Zamosteca pri Sodražici, ki se je ponudil Francetu Požarju, da ga, dasi fant še ni zadostil vojaški dolžnosti, spremi »tjekaj« čez Ljubljano. Gregor Arko in France Požar sta to ekspedicio res poskusila, pa ko sta bila na poti z dolenskega na šišenski kolodvor, padla sta v roke strahovitega preganjalca vseh, ki hočejo po nepravilnem potu v Ameriko, policijskega stražnika Večerina. Večerinu je Arko najprej dejal, da je France njegov »gšel«, potem je pa dejal, da je tudi on Požar in da je »tantov oče«. »Ni rejs«, dejal je včeraj Arko, »mislil sem le, da vprašajo, kako se fantov oče piše, se nismo zastopili in naj umrem tükaj, če sem kaj druzega rekla«. Za »lon« in za stroške je Požar, ki je že dostal kazni, pred »ekspedicijo«, moral dati Arkotu 5 gld. Državni pravdnik je razširil obtožbo tudi na to, da je Arko stražniku povedal napačno ime, in sodišče je obsodilo Gregorja Arkota na 14 dni strogega zopora s posti, in obsojenec mora plačati sodne stroške in 10 K globe. Obsojenec je koncem obravnave prosil sodišče, da bi bil zaprt v Ribnici in da bi »vsaj lés ne hodila«.

Kasnovana tatca. Deželno sodišče je včeraj obsodilo Josipino Drebec iz Vrema, ki je razne osebe okradla, na tri mesece težke ječe.

Fant, katerega se vsi boje in katerega se vendar »ne boje«. Kmečki fant Jakob Hren iz Dolenje vasi, ki je sedaj v zaporu radi težke telesne poškodbe, se je včeraj zagovarjal radi javnega nasilstva in motenja vere. V Franc Tratnikovi gostilni je pričel prepir in tepež, a ko so ga gostje odstranili iz gostilne, tekkel je domov ter pritekel nazaj oborožen z veliko gozdno sekuro ter kričal »Kje je Ribčev, ga mora h... vzeti«. Preklinjal je tudi Boga. Priče pismeno zaslišane, so izjavile, da je obtoženec jako nevaren človek, katerega se vsak boji in katerega bi bilo najboljšje oddati v prisilno delavnico. Včeraj je bilo nekaj prič tudi osebno zaslišanih. Ko so te priče včeraj stale v bližini obtoženca se nakrat niso spominjale pismenih izjav. Predsednik je opetovano izjavil, da se priče boje obtožencu ponoviti v obraz pismene, izjave. Kako »krotak« človek je obtoženec kaže dejstvo, da je pred leti smrtnonevarno z bajonetom zabodel lastnega svojega brata. Jakob Hren je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe, poostrene s postom. Zagovarjal ga je g. dr. Novak.

Baraba iz Ljubljane. Obtožen hudodelstva bogokletstva je stal včeraj pred dež. sodiščem postopač Iv. Verbič iz Ljubljane. L. 1844. je prišla ta ljubljanska znamenitost na svet v dež. bolnici, in ko mu je sodnik včeraj povedal leto njegovega rojstva, odmignaval je obtoženec trdovratno z glavo. »Fajmošter bodo bolj vedeli, kot vi«, pravi predsednik in nadaljuje razpravo. Verbič dobi od mesta vsak mesec 3 gld. in takrat si ostadi vsakokrat revno življenje z jeruzem. Ko je nedavno to storil, zanesla ga je pot mimogrede tudi v kavarno Valvazor, kjer je beračil. Stražnik ga je prijel in peljal v »špekhamro«, kjer je pričel strahovito preklinjati Boga, Mater Božjo in svetnike. Glavne priče proti njemu so bili jetničar in v postopaškem svetu slavnoznana Jožef Berič in Ferd. Geck. Vsi so potrdili inkriminirane besede. Sodnik je Beriča silno »razžalil« ter ga je pred prisego vprašal, ako je z Verbičem v sorodu. Berič je smatral to očividno za »štenkarijo«. »A ja za koga«, je zarenčal in se delal silno

razžaljenega. Geck se je pobahal, da Verbiča pozna že z mladih let. Verbič je vse tajil in pravil sodniku, da je bil 42 let na Hrvaškem, zato je popolnoma pozabil kleti po kranjsko, »laško« pa durchaus nobene besede ne zastopim«, končal je svoj zagovor, v katerem je povedal tudi, da mora beračiti, ker z 10 krajcarji, ki jih dobi od mesta, ne more živeti. Sodišče je smatralo, da Verbič vere j a v n o ni sramotil, ker rotovška »špekhamra« ni javen kraj, in obsodilo ga je le po § 123 a na tri mesece ječe in na — povračilo sodnijskih stroškov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. januarija.

Imenovanje. Voditelj okrajnega glavarstva v Sežani o. kr. namestniški tajnik g. Rebek je imenovan def. okrajnim glavarjem v Sežani.

Le še štirje vitezi Marije Terezije reda. Vojni šematizem za leto 1902 navaja, da živé le še štirje vitezi Marije Terezije reda, in sicer generali baron Appel, baron Berchtolsheim, baron Fejervary in baron Piret.

Pogreb č. g. župnika J. Voglarja se je včeraj vršil v Sodražici ob velkanski udeležbi ljudstva. Možje in žene so ob krsti ljubljene župnika, ki je 25 let vodil dušno pastirstvo v Sodražici, ihteli kakor otroci, ki izgube skrbnega očeta. Pogreba se je udeležilo 20 duhovnikov, mej njimi nekdanji kaplani pokojnikovi, gasilno društvo, pevsko društvo, šolski otroci itd. V slovo je umlemu govoril č. g. dekan ribniški. Pokojni župnik Voglar je bil radi svojih zaslug tudi častni občan občine Sodražica. Vsakemu je rad pomagal z dobrotno roko in marsikomu je čisto pomogel tudi z brezobrestnim posojilom. Bil je plemenit mož, uzoren duhovnik, zvest tovariš svojim sobratom. Naj blagi gospod po 64 letnem trudapolnem življenju počiva v miru!

Ljubljansko barje. Velika osuševalna dela na ljubljanskem barju se prično prih. leto. Še letos se hode dež. zbor bavil z dotičnimi predlogami. Struga Ljubljance se znatno poniža, ob Ljubljani se pa zgrade močni zidovi.

Luka Jelenc zopet propadel. Danes je bila volitev učiteljskega zastopnika v mestni šolski svet ljubljanski. Jakob Dimnik je kandidiral tovariša Luko Jelencu, a gospod Luka je propadel in bil je izvoljen Gabršek. Značilno je to, da je gospod Jakob Dimnik predlagal zapisnikarjema Simona in Furlana, kateri mu pri tem nastopu menda ni hotel slepo slediti. Tako je pokazalo tudi ljubljansko učiteljstvo, da ne mara brezpogojne komande. Luka pa ima — en grob več

Javno predavanje. Včerajšnje javno predavanje v »Katoliškem domu« je bilo zopet prav dobro obiskano. Predaval je č. g. Plečnik o zdravju in posebno o tem, kako se varovati jetike. Prav želiti bi bilo, da bi gospod predavatelj svoja poljudna predavanja napisal in priobčil v kakem listu. Prihodnje sredo točno ob 1/2 8. uri zvečer bode predaval g. dr. Krek.

Sestanek »Mešč. kluba« se vrši danes zvečer v društvenih prostorih ob navadni uri.

Umrli je na Reki dne 8. januarija č. g. O. Avguštin Belec, kapucin. Pokojnik je bil rojen v Vurbergu na Štajerskem 21. julija 1830. Gimnazij je obiskoval v Varaždinu. L. 1848. se je vojskoval pod Jelačičem ter stopil potem l. 1850. 17. sept. na Reki v kapucinski red. Bil je lepa oseba, bistra glava, izvrsten govornik. Pridigoval je 48 novomašnikov po celem Slovenskem in Hrvaškem, stopil mnogokrat tudi na nemške in laške prižnice. Pred 26 leti so mu ponujali škofovsko stolico v Senju, ali jo je odklonil. L. 1884. hoteli so ga v Rimu izbrati za generala kapucinskega reda, pa tudi tega ni hotel. Čast mu! Dobro je znal, kako je bil potreben svoje provinciji reda. Izvrševal je 33 let službo lektorja dogmatike, cerkv. zgodovine in cerkv. prava. Gvardijan reškega kapucin. samostana je bil 15 let, a provincijal hrvaških kapucinov tudi 15 let. Trikrat v življenju ga je zadela kap, ali jo je vsakokrat premagal. Zadnji dve leti je postajal zmiraj slabjši in včeraj mu je starostna nemoč pretrgala nit življenja. Za njim joka vse, kar ga je poznalo. Njegovej usmiljenej duši daj Bog

večni pokoj, hrvaške provinciji kapucinov pa brzega naslednika. P. B. C.

V šilenski armado je kot častnik vstopil, kakor poročajo listi, Ljubljancan g. Egon Mosché, ki se je udeležil tudi burske vojske in bil od Angležev ujet.

Včerajšnji planinski večer je bil jako dobro obiskan. Predaval je g. katehet I. Mlakar o svojem potovanju po stubajskih, štzhalskih in ortlerskih planinah. G. predavatelj je žel pri poslušalcih za svoje zabavno predavanje živahno pohvalo.

Ustanovo za izvozno akademijo je kranjski deželni odbor podelil g. Milivoju Bonček-u iz Radovljice.

Pri obč. volitvah v Trbovljah je zopet zmagal dosedanji odbor, ki je posebno hvaljen od grašče »Tagespostes«.

Ljubljanske novice. Slovenski delavec iz Južne Afrike. Prišel je v Ljubljano neki Val. Cesen iz Tržiča iz Južne Afrike, kjer je dolgo časa delal. Mož je sedaj brez vseh sredstev. — Blamirani lastnik avtomobila. Te dni se je nekemu ljubljanskemu vozaču z motorskimi vozom pokvarila naprava, ki žene voz naprej. Pred motorski voz so morali vpreči par konj in motorski voz so na tak način pripeljali v Ljubljano. Ubogi lastnik pokvarjenega voza je moral preslišati mnogo pikrih, zbadljivih opazk, najbolj so mu pa blamažo privoščili ljubljanski izvoščki. — Umrli je v Beljaku ljubljancanom dobro znani železničar g. Haas. — Iz službe so odpustili znanega soc. dem. Kmetica. — Glas iz občinstva. Magistratu se priporoča, da zgradi v bližini južnega kolodvora stranišče, ker je taka zgradba ondi res zelo potrebna. — Konj ugriznil je predvčeranjim v Gosposki ulici 14letnega Antona Medarda iz Češnjice v nos. Ranjenca so morali odpeljati v bolnico. — Povožil je včeraj neki izvošček na Marijinem trgu 72letnega kavarnarja M. Marzolinija. Poškodovan je na desni roki.

Za vojaško pripravo se bode letos od konja in kilometra plačevalo 21.5 h.

Ogenj. Dne 6. t. m. zjutraj so posestniku Königu v Moosvaldu na Kočevskem pogorela gospodarska poslopja; škode je nad 2000 K.

Na včerajšnji semenj je bilo prignanih 664 konj in volov, 258 krav in 68 telet. Skupaj 996 glav. — Kupčija je bila srednja.

Požar. Iz Prežganja se nam poroča: V četrtek 2. januarija je pogorela hiša kočarja Bernarda Žganjarja iz Velikega Trebeljevega št. 23. Ker je bila hiša lesena, je vse pogorelo; zavarovan je bil za majhno svoto.

Ustrelil se je v Ljubnem na Štajerskem tesar Konrad Umnik.

Poskušen ulom v zastavljavnico. V mariborsko zastavljavnico so poskušali ulomiti tatje, a so bili se ob pravem času prepoznati.

Darove za rodbino Topolšek sprejema g. Pogačar, o. kr. finančni komisar, Kolodvorske ulice št. 11.

Perosi gre v Petrograd. Ruska carska rodbina je povabila Perosija, naj pride v Petrograd dirigirat veliki koncert v dobrodele namene. Maestro je povabilo sprejel.

Hamerlingova črepinja se išče. Sorodniki pesnika Roberta Hamerling so doznali, da njegovemu truplu v rakvi manjka črepinje. Truplo so dne 24. okt. l. l. izkopali in mu pri tej priliki vzeli črepinjo, ne da bi bili o tem obvestili sorodnike, ker jih niso hoteli vznemirjati.

Velikanskega soma so zopet ujeli v senjski laki. Dolg je 5 1/2 m in tehta 3000 kg. V želodec so našli par hlač z ostanki človeškega telesa, krvavi zvonce in en čevlji. Počast so prepeljali na Reko.

Kotiček za liberalce. »Narod« te dni lahko piše, karkoli hoče. Odgovorni urednik Nollu leži od kapi zadet doma, list pa »delata« z obče znano rutino poštenjaka Malovrh in nasprotnik »liguorijanstva« Zavardil. Ce je kdo te dni napaden, ne more niti tožiti, ker nima koga prijeti. Čudno, da državno pravdnštvo tu ne poseže vmes. — Znamenje propada. Smo že zopet pred! Propali, potettani! »Narod« je v uvodnem članku neovrgljivo dokazal, da je »katoliško-narodna stranka tako globoko padla, kakor pač še nobena druga stranka na svetu! Vse v tej stranki je gnilo, a nikjer se to ne vidi tako očitno in tako jasno, kakor v raznih njenih zastopnikih.« To je gotovo res, ako je v tej stranki glasilo, katero urejuje noto-

ričen tat, ako iščejo »klerikalci« razne spondirane duhovnike kot urednike k temu listu, ako je »klerikalna« stranka pod vodstvom usiljivih agentov itd. Ce nam še to dokažejo liberalci — pa smo propali! — Malovrh zopet piše o »neizmernem bogastvu katoliške cerkve«. Ne vemo, kaj misli. Ali ga koče konfiscirati, ali ga hoče pri Hribarju zavarovati?

G. poslanec Jaklič priobčuje liberalcem glede na »Narodovo« pisavo sledeče: **Naši »inteligenci«!** Odkrita beseda. »Slovenski Narod« je glasilo inteligence. Mito tudi verjamemo! In še več: to »inteligenco« tudi poznamo! — Prešičar je najbolj vesel tistih svinj, ki žro vse od kraja, zakaj potem je gotov lepega dobička. Tavčar in g. Malovrh sta svoje »inteligence« lahko vesela, tudi ponosna smeta biti nanjo. Saj je še osel ponosen na svoj glas! Znana »inteligence« žré vse od kraja, kar se ji nasuje v »Narodovo« korito. Tudi gnoj iz stranišča! To dokazuje zlasti novoletna številka, v kateri si je privoščil podpisane. Včasih, ko smo bili še otročji, smo si mislili, da »inteligence« ne verjame vsega. Takrat smo bili res otročji! »Inteligence« verjame vse in žre vse, kar ji g. Malovrh pripravi! Naš znani domači »inteligentnež«, ki dela vsako nedeljo izlete, pravi sicer, da ne verjame vsega, kar »Narod« piše, toda on verjame vse, pa tudi požre vse!... Ko je bral dotični list, je vsklitnil: »Oh, le kje vse izvede!... O, ko bi Jaklič vedel, kaj piše »Narod«!... (Mož je dober, pa se je bal za moje zdravje, brez potrebe seveda). »Naroda« pa dotičniku ni hotel pos diti, da bi Jaklič ne izvedel. Torej on veruje, da »Narod« piše resnico, in jaz sem prepričan, da vsa »inteligence« veruje. In prav ima! Naj veruje »inteligence«! Vse naj požre, morda se le s časoma preobje in dobi kak akutni črevesni katar ali kaj takega, ki jo bo spravilo raz svet. Opravičevati se »inteligenci« bi bilo pač neumno in prazno delo... Samo pokazati moram, kaj žre »inteligence«. »Naroda« ne morem dobesedno navajati, ker ga nisem imel v rokah, zato le to, kar sem slišal. »Narod« pripoveduje, da se mi je v Kočevju zgodila nesreča, da sem rabil posteljo za stranišče itd. na dolgo in široko, torej take reči, ki se ne pripovedujejo v vsaki dostojni družbi, tudi če so resnične, še manj, če se pa laže o kom v taki obliki. »Narod« pa to piše in laže, ker pozna svojo »inteligenco«, saj tam so samo dostojni ljudje, prosim: »dostojni!« Torej to, kar počno pijani liberalci, podtika »Narod« meni. Jaz sem prenočil 9. sept. m. l. v Hardetovi gostilni, ter sem spal v isti sobi z bogoslovcem g. Znidaršičem ml., ker je bilo takrat Kočevje polno heilovec in buršev, ker so imeli ondi nekaj sestanek in nisem mogel dobiti primernejšega prenočišča. V isti sobi je pa spal tudi neki agent — seveda ne Hribar! — in ker se je zjutraj že ob petih namesto da bi opravil jutranjo molitev, začel pridušati, sem jaz prepričan, da je bil to liberalen agent. Ne vem pa ne, če se je njemu kaj takega primerilo, vsaj moj nos mi tega ni povedal. Ti ljudje pa niso samo svinjski, ampak tudi neumni, ker te katastrofe niso izrabili pred volitvami. To bi bilo pomagalo!... To bi bilo gotovo rešilo Višnikarja! Sedaj je pač vse prepozno, ker za to dobo je prekasno; v šestih letih se bo pa pozabilo in tako Višnikarja ne bo — več. Sicer mi pa taki liberalni manevri ne delajo skrbi in mi ne jemlje veselja. Pri najboljši volji kličem »inteligenci«: Dober tek!

V Dobrópoljah, dne 7. prosinca 1902.

Franc Jaklič,
učitelj in dež. poslanec.

Društva.

(Postojnsko gasilno društvo priredi plesni venček s kotiljonom v gorenjih prostorih hotela »pri kroni« dne 12. t. m. Začetek ob 8. uri. Promenadna obleka. Vstopnina za gospode 1 K, za družino 2 K. Vstop dovoljen samo povabljenim. Vozovi za goste so na razpologo, — kdor si ga želi, naj to pravočasno naznani društvenemu načelniku g. Matiji Petriču. Ker je čisti donesek namenjen v poplačilo društvenega dolga na gasilnem orodju, se preplačila hvaležno sprejemajo.

(Na obali Adrijee) ali velika maskarada pevskega društva »Ljubljana«, katera se vrši 19. t. m. v »Sokolovic telovadnici« v »Narodnem domu«, bode gotovo jedna izmed najbolj zabavnih, in kar se raznovrstnosti tiče, jedna izmed najbolj interesantnih zabav v letošnjem predpustu. Za

sedaj naj bo omenjeno le to, da se vrši na tej maskaradi veliki sestanek mornarjev s celega sveta, katerega bo tudi posetilo odposlanstvo Burov. Ker se bode tu nudilo tudi večje število od Američanov s Filipinov pregnanib, španskih vstašev in vstašinj, bode ta rendez-vous vseh narodov gotovo zadovoljil vsacega posetnika.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 9. januarja. Cesar se je v spremstvu nadvojvode Frana Salvatorja in raznih drugih dostojanstvenikov podal na dvorni lov v Mürzzuschlag od koder se povrne 11. t. m. zvečer.

Dunaj, 9. jan. Budgetni odsek je završil razpravo o „loteriji in državnem dolgu“ ter pričel s poljedelskim ministertvom. Tekom razprave je izjavil finančni minister, da iz budgetnih razlogov ne kaže odpraviti male loterije, tem bolj, ker bi potem navstale razne zakotne loterije.

Dunaj, 9. jan. Kršč. soc. večina mestne uprave je sklenila sezidati moderno umetnostno galerijo.

Dunaj, 9. jan. Obč. svet je odklonil subvencijo nemškemu „Schulverein“ in je dovolil subvencijo katol. šolskemu društvu.

Dunaj, 9. januarja. Sodišče je obsodilo bivšega avstrijskega častnika Carino v štiri in polletno težko ječo, poostreno s četrtletnim postom, temnico in trdim ležiščem vsakega 1. februarija, na izgubo plemstva in prognanstvo iz Avstrije, ker je izdal neke vojaške tajnosti.

Dunaj, 9. jan. Wolf je v čimdalje večji zadregi. Njegova izjava v „Ostd. Rundschau“, v kateri zagotavlja, da če bi bilo vse res, kar se mu podtika, bi že davno več ne živel, je naredila le vtis smešnosti in komediantstva. Wolf je bil trdno uverjen, da bo Seidl po dvoboju molčal. Wolfovi nasprotniki zahtevajo, naj se Wolf še pred volitvijo podvrže častnemu sodišču, ki naj vso stvar nepristransko razsodi. Wolf noče nič slišati o tem. Wolf je v svojem volivnem okraju že napovedal shode.

Budimpešta, 9. jan. Grof in grofica Lonyay prodasta svoja posestva na Ogerskem in se naselita v tujini.

Berolin, 9. jan. V pruskem deželnem zboru je državni kanceler grof Bülow zavrnil napade Chamberlainove na Nemčijo, glede trozveze pa je izjavil, da se vzkjub mnogemu nasprotstvu dobro počuti in je prepričan, da bo še dolgo živel. Trozveza ni pridobitna, marveč zavarovalna družba defenzivne in mirne narave, veže preteklost s sedanostjo in skrbi za bodočnost.

Rim, 9. jan. Na novinarske vesti se javlja z vladne strani, da je Menelik izplačana popolna odškodnina.

London, 9. jan. Lord Kitchener poroča, da so Buri v preteklem letu izgubili 18.320 mož na mrtvih, ranjenih in kapituliranih. Bursko moč ceni Kitchener še na 10.000 mož, a dobivajo še vedno novih moči iz kapske kolonije.

Dunajska borza

dné 8. januarja.

Skupni državni dolg v notah	99-60
Skupni državni dolg v srebru	99-55
Avstrijska zlata renta 4%	120-25
Avstrijska krona renta 4%	96-25
Ogerska zlata renta 4%	119-15
Ogerska krona renta 4%	95-
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1590-
Kreditne delnice, 160 gld.	644-
London vista	239-20
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-20
20 mark	23-44
20 frankov (napoleonador)	19-03
Italijanski bankovci	93-80
C. kr. cekini	11-30

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji srčni tlak 735-0 mm

Dn	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetevi	Nebo	Pačina v 24 urah v mm.
8	9. zveč.	747.8	0.0	sl. szah.	jasno	
9	7. zjut.	746.9	-5.0	sl. jazh.	megla	0.0
2.	popol.	746.2	2.1	brezvetr.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 1-1°, normale: -2-7°

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

Zitne cene

(dné 8. januarja 1902. (Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 9-40	do 9-41
Rž za pomlad	7-85	7-86
Koruzza za maj-junij	5-75	5-76
Oves za pomlad	7-80	7-81

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 9-13	do 9-14
oktober	8-43	8-44
Rž za april	7-53	7-54
Oves za april	7-51	7-52
Koruzza za maj	5-43	5-44

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 8-85	do 9-60
južne zel.	9-05	9-35
Rž	7-55	8-75
Ječmen	7-20	8-60
ob Tisi	6-75	7-75
Koruzza ogerska, stara	5-60	5-70
nova	5-40	5-50
Cinkvant	6-60	7-00
nova	6-10	6-40
Oves srednji	7-65	7-80
Fižol	7-75	10-75

VABILO

na

VII. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Srednji vasi,

registr. zadruge z neomejeno zavezo,

kateri se bode vršil

v nedeljo dné 26. prosinca t. l.

ob 3. uri popoldne

v združni pisarni v Srednji vasi št. 73.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1901.
4. Volitev načelstva, nadzorstva in razsodišča.
5. Slučajnosti.

V Srednji vasi, 9. prosinca 1902.

37 1-1

Načelstvo.

Mednarodna panorama

umefni zavod I. vrste,

v pritličju meščanske hiše.

Vhod s Pogačarjevega trga.

Ljubljanska umefna razstava I. vrste.

Fotoplastiška potovanja po celem svetu v popolni istini.

Le do sobote 11. januarja:

Jako zanimivo potovanje v

Siam.

Nihče naj ne zamudi si ogledati te zanimive serije, ker se te serije pri nas še le čez leta ponavljajo.

Odpri vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. zjutraj do 9. zvečer. 35 1-1

Vstopnice za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojake od narednika niže 20 h.

V najem se dá lokal, oziroma prodá se stara, dobro upeljana 1261 4-4

specerijska trgovina,

združena z žganjetočem, v nekem trgu na Dolenjskem.

Pri prevzetju zahteva se ena tretjina, t. j. okolu 1000 kron, na račun. Drugo pod zmernimi pogoji.

Naslov se izvé pri upravnistvu „Slovenca“.

Oprava

za manjšo specerijsko prodajalno

se želi kupiti.

Naslov pové iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“ 38 1-1

V službo sprejme takoj

kuharico

lepega obnašanja duhovnik brez gospodarstva. 40 1-1

Kjé, pové upravnistvo „Slovenca“.

Odgovorni vrednik: Iven Rakovec.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju gospodu lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani prisrčno zahvalo za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomom dné 27. novembra 1897

podelili naslov „Dvorni založnik Nj. svetosti“.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolehamim G. Piccoli-jevo želodčno tinkturo, katera krepeča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar „pri angelu“ v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gld. 1-26 a. v., po 24 stekl. za gld. 2-40, po 36 za gld. 3-50, po 70 za gld. 6-50, po 110 za gld. 10-30. — Poštamo mora plačati p. n. naročnik. III. 5 25-1

Izredna priložnost za nakup!

Tovarna za plahte mi naroča, naj prodam ostacek za polovično ceno. Ponudim toraj jako fine, težke, nerazrušne

prve vrste zimске konjske plahte

izvrstnega dela, mehke, gorke, s pisanimi robovi, pripravne tudi za odejo na posteljo, v prav mrtev kup. Cene: Komad vrste A, 170x190 cm, 4 K; vrste II, finejše, 5 K; III. najfinejša vrsta C, za gospodo, Dublé, dvojarvne, 150x200 cm, ki celega konja pokrije, 7 K. Pošiljam le najboljše plahte, brezmadežne, mehke, debele, močne. Dobiva veliko naročil za graščinske hleve, posestva, zavode itd. Nevarnosti ni nobene, ker nazaj vzamem blago, ako ne ugaja.

Proti povzetju pošilja M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3. 1116 10-8

Št. 46.058.

Ustanova za sirote.

22 3-2

Pri mestnem magistratu ljubljanskem izpraznjeno je eno mesto Jožefa Jalenove ustanove za sirote v znesku 84 K na leto.

Prošnje za podelitev te ustanove, do katere imajo pravico v frančiškanski, v šentpeterski ali pa v šentjakovski župniji v Ljubljani rojene sirote, ki še niso 15 let stare, vložiti je tukaj do 20. januarja 1902.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 29. decembra 1901.

Opravnika

kateri je kako kmetiško šolo z dobrim vspehom dovršil in kateri je tudi že v jednaki lastnosti dlje časa kje služboval, tako da je posebno v poljedelstvu in živinoreji popolnoma praktičen, išče podpisano vodstvo.

Letna plača znaša 900 kron in nadomestek za kurjavo 40 kron. Poleg teh prejemkov v gotovini uživa opravnik prosto stanovanje ter deputat enega litra neposnetega mleka in en liter hišne pijače na dan. Prosto ima tudi svečavo ter mali vrtič, za katerega dobava potrebni gnoj.

Prosilci vložijo naj svoje, s šolskim ter dosedajšnjim službenim spričevalom, opremljene prošnje pri podpisnem vodstvu prej ko mogoče.

Vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu na Dolenjskem.

Na Dolenjskem, dne 3. januarja 1902.

23 2-2

Razglas.

25 3-3

V Ilirski Bistrici na Kranjskem se bode prodajala konkurzna zaloga blaga iz konkurza trgovca Aleksandra Ličan en bloc — to je po čez — ponudbenim potom onemu, ki bode največ ponudil. Zaloga sestoji iz specerijskega in manufakturnega blaga, dalje iz železnine, moke in žita, in je ta zaloga blaga iz trgovine v Ilirski Bistrici po sodni cenitvi vredna 15.031 K 29 h in od gori navedene zaloge ločena zaloga blaga iz trgovine v Dolenjah 1917 K 4 h.

Za vsako zalogo blaga poslati je posebej pismeno ponudbo najkasneje do 20. januarja 1902 upravniku konkurzne mase brez kaveje.

Kupnino je plačati takoj po sprejemu ponudbe v gotovini upravniku mase in si upravnik mase izrecno pridrži pravico posamezne ali vse ponudbe sprejeti ali ne, ne da bi moral za to navesti razloge.

Sprejem ali zavrnitev ponudbe naznanila se bodeta pismeno najkasneje do 1. februarija 1902.

Popisni in cenilni zapisnik in zaloga blaga more se ogledati do 20. januarja 1902 med sodnimi uradnimi urami v Ilirski Bistrici. Uprava mase morebitnim kupcem ne jamči ni za množino, ni za kakovost v cenilnem zapisniku navedenega blaga in kupec mora takoj po sprejemu svoje ponudbe na svojo nevarnost in troške prevzeti zalogo blaga.

Upravnik konkurzne mase:

Dr. Alojzij Žnidarič,

c. kr. notar v Ilirski Bistrici.

Žrebanje

nepreklicno

16. januarja 1902

Srečke za „toplotne sôbe“.

Glavni dobitek 131 18-15

kron 40.000 vrednosti.

Srečke po 1 kroni priporoča J. C. Mayer v Ljubljani.

Tisk „Katoliške Tiskarne v Ljubljani.“